

בענין הזמנה מלחא

הרב יודא ארי' עזריי

רב בברוקלין, נ. י.

פי' כלי שנשתמש בו קודש — שאשה לא תנשא לבעל פחות הערך מהראשון — אשה שהי' לה שני בעלים אצל מי לקברה — אם נחל איתן אוסר שאר שדות בזריעה — טעם לחורבן כתי כנסיות באמריקא — על חורבן ארה"ק ר"ל ע"י השלטון הנותן מקום להתפשטות המיפיתורים.

(המשך מקונטרס הקודם)

הנה קבלתי עוד שאלות ומבקשים להשיבם, דעתי להשיב מקדם על שאלתם.

אחד שאל שראה בהמאור שהבאתי הגמ' מסנהדרין מ"ח אמר לאומן עשה לי תיק של ספר או גרתיק של תפילין ושאל מהו גרתיק ומהו תיק, ותמה שרש"י אינו מפרש כלום. תשובה, כנראה לא למד מעולם מס' מגילה עיי"ש בדף כ"ה, שם פירש רש"י תיק וגרתיק חדא היא, אלא שלשון תיק נופל על דבר ארוך ולשון גרתיק נופל על דבר קצר. ואחד מתחכם שאל ובא בתרעומות שהבאתי הגמ' מפרק השוכר את הפועלים מה שהאשה ענתה לרבינו הקדוש, כלי שגשתמש בו קודש ישתמש בו חול, בתמי', כי היא אמרה רק

מתעטף וכו' כן תתעטף וכו', ובשל תפלין אומרים הריני מכוון בהנחת תפלין לקיים מצות בוראי וכו', והא הדין דמצית צריכות כוונה, ואמאי לא אמרינן גבי טלית כן.

אלא י"ל הסברא בה, עפ"י מה שמבאר במפרשים, דשאני תפלין מציצות, כי תפלין המה מהמצות דאי אפשר להפטר מהן, צריכים לכוון לצאת, דאי לאו הכי המניחם אינו יוצא, משא"כ בציצית דק"ל דאינן חובות גברא, וא"כ אין קפידא לכוון לצאת, דאף אם אינו יוצא לית לו בה, דאעפ"י דמדרבנן צריך אדם להביא את עצמו לידי חיוב, כמבאר בשלה"ק ח"א ס"א בהגהה, דמטעם זה מברכין על מצות ציצית ומענישין על זה בעידן ריתחא, אעפ"י כבר מבאר במג"א סי' ס' בשם הרדב"ז דמצות דרבנן אין צריכות כוונה, ע"כ אין אומרים כלל בעשותן ליסא כוונה, רק בנוסח על עשיית המצוה כמו שתקנה דו"ק.

ואלו שאינן מגלות את שערות ראשן, עליהן ליוהר שלא תלכנה בגלוי ראש, כדאמר הכתוב: (במד' ה' י"ח) חזעמיד הבהן את האשה לפני ה' ופרע את ראש האשה וגו', פירש"י: סותר קליעת שיערה כדי לבזותה, מסאן לבנות ישראל שגלוי הראש גנאי להן. וראיה שתיבת ופרע פי' סתירה והירוס ודבר מאוס, הוא מלשון התורה דכתיב בעגל: (שמו' ל"ב כ"ה) וירא משה את העם כי פרעו הוא, כי פרעה אחרן לשמצה וגו', פירש"י: פרע, מגולה, נתגלה שמצו וקלונן וכו'.

ה. מנין המקור שהרב דמתא אומר בקול רם למען ירבו בק"ש. הנה בספר חסידים סי' ר"מ מובא, הנהגה מן החיים צריך להתפלל עליהם ולברכם, דכתיב: (דבר' כ"ד י"ג) ושכב בשלמתי וברכך, ומזה המקור למנהג "שהרב דמתא אומר בקול רם למען ירבו, כי החוב עליו לברך את בני עירו המפרנסין אותו ומכוון אז לברך אותם בקול רם.

וכן הוא הנהגה להמתין על הרב בתפלת שמו"ע, יען שהחוב על הרב להתפלל בתפלת שמו"ע על החיים אשר בעיר, ועל החולים שישלח להם ה' רפואה, וכן מביא הרמ"א ביו"ד סי' של"ה מנמוקי יוסף בש"ס ב"ב דף קט"ו, מנהג בצרפת מי שיש לו חולה מבקש פני הרב התופס ישיבה שיברך אותו עיי"ש.

הגם שיש להקשות למה מביא הרמ"א מנהג צרפת, הלא גמרא מפורשת היא (ב"ב קט"ז) כל מי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם שיבקש עליו רחמים, שנאמר: (משלי י"ז) חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה. אלא מגמרא משמע שיכל לבקש הברכה מאיזה חכם שירצה, לזאת במכוון מביא הרמ"א מנהג צרפת שמפורש לחכם שבעיר, אשר התיב על בני העיר לפרנסו, והחוב עליו להתפלל עליהם, דכתיב ושכב בשלמתי וברכך.

וגם במשנה נגעים פ"ב מובא, ר' ישמעאל אומר בני ישראל אני כפרתן, פי' הרע"ב: מתוך חבתן היה אומר אני כפרתן, כלומר כל העונש הראוי לבוא עליהם אני מקבל על עצמי, כדי לכפר עליהן, הרי שעל החכם להתפלל ולבקש רחמים על הכלל.

ו. וכן מדוע יש שני בלשם יחד בין ציצית לתפלין, כי בשל טלית אומרים הריני